

Marcin Andrzej **Piotrowski**, Artur **Kacprzyk**, Przemysław **Biskup**

Publikacja nowej Strategii bezpieczeństwa narodowego USA

4 grudnia Biały Dom opublikował Strategię bezpieczeństwa narodowego (National Security Strategy, NSS). **Jej założenia odchodzą od roli USA jako gwaranta i beneficjenta globalnego status quo, prezentują nowe priorytety geograficzne oraz potwierdzają podziały w relacjach z Europą.**

Nowa NSS to próba pogodzenia i uporządkowania poglądów doradców Donalda Trumpa na temat sytuacji globalnej i interesów strategicznych, streszczanych hasłem „America First”. Jej autorzy postrzegają najważniejsze zagrożenia dla USA przez pryzmat bezpieczeństwa granic, obrony przed nielegalną migracją, narkobiznesem i konkurencją gospodarczą. NSS odchodzi od głównych filarów polityki USA kolejnych administracji po 1991 r., jednocześnie łagodząc kwestie rywalizacji globalnej i regionalnej podkreślane w dokumentach z ostatniej dekady. Jako priorytetowe zapowiada utrwalenie strefy wpływów USA na półkuli zachodniej, co jest „aktualizacją doktryny Monroe” z XIX w. Konsekwencją tego jest przesunięcie na drugie miejsce Azji i rywalizacji wojskowej z Chinami, a na trzeci plan Europy i preferowanej budowy „stabilności strategicznej” z Rosją. Tekst wprost wyklucza też dalsze rozszerzenia NATO. Chociaż dokument deklaruje wsparcie USA dla utrzymania bezpieczeństwa europejskiego, jest mocno krytyczny wobec wielu państw Europy i zapowiada naciski na nie w kwestiach ideologicznych i handlowych. Domaga się też przejęcia przez sojuszników z Europy głównej odpowiedzialności za obronę kontynentu. Ujawnione w mediach fragmenty wersji tajnej NSS postulują nowy porządek światowy w oparciu o grupę „Core-5” (USA, Rosja, Chiny, Indie i Japonia zamiast G7) oraz wsparcie sił „patriotycznych” w Europie. Wizja ta przełoży się zapewne na przyspieszone zmniejszanie wkładu wojskowego USA do NATO i wzrost napięć transatlantyckich, co może zachęcić Rosję do mocniejszego testowania spójności i wiarygodności NATO.

Porównanie głównych założeń NSS administracji Trumpa z 2017 i 2025 r.

	NSS GRUDZIEŃ 2017	NSS GRUDZIEŃ 2025	UWAGI PISM
Główni autorzy NSS	H.R. McMaster i J. Mattis, tradycyjne zaplecze Partii Republikańskiej z pełnym wsparciem urzędników cywilnych i wojska	J.D. Vance, E. Colby i ich doradcy, z wykorzystaniem raportu „Projekt 2025” oraz ominięciem tzw. procesu międzyagencyjnego	Autorzy nowej NSS skupili się na próbie sprecyzowania hasła „America First”
Forma NSS	Dokument liczący 55 s., logiczna i tradycyjna forma, bardzo zbliżona do NSS innych administracji	Dokument liczący 30 s., nowa struktura, język i konwencja NSS	Struktura i język NSS mają uporządkować bardzo często sprzeczne retorykę i praktykę obecnej administracji
Zagrożenia dla USA	Nasilona rywalizacja mocarstw, rewizjonistyczne strategie Chin, Rosji, KRLD i Iranu, ponadnarodowy terroryzm i proliferacja	Masowe migracje, sfera bezpieczeństwa ekonomicznego, dostęp do surowców, Chiny, Rosja i Iran jako wyzwania, brak odniesień do KRLD	Zablokowano publikację raportu wywiadu Global Trends, nowa NSS jest sprzeczna z ocenami CIA i DIA z wiosny br.
Interesy strategiczne USA	Utrzymanie globalnego przywództwa, wpływów i sieci sojuszy, którym USA gwarantuje ich żywotne interesy narodowe	Wąsko rozumiane interesy narodowe, ograniczone do bezpieczeństwa obywateli i terytorium oraz ochrony gospodarki i przemysłu USA	Nowa NSS krytykuje poprzednie administracje, zakłada elastyczny realizm - utrzymanie globalnej i regionalnej równowagi sił

Porządek globalny	Oparty o przywództwo USA w ONZ i NATO (polityka i bezpieczeństwo) oraz Banku Światowym, G7 i G20 (gospodarka i handel)	Oparty na współpracy USA z Rosją, Chinami, Indiami i Japonią (C5) oraz unikaniu konfrontacji polityczno-wojskowej z Chinami i Rosją	Nowa NSS de facto akceptuje zmiany w kierunku tadu wielobiegunowego i „koncertu mocarstw” z XIX w.
Priorytety regionalne USA (ich kolejność)	Globalna i regionalna rywalizacja z Chinami, Indo-Pacyfik, Europa i Bliski Wschód, Zachodnia Hemisfera i Afryka	Zachodnia Hemisfera, Indo-Pacyfik, Europa ideowo bliska MAGA i stabilność z Rosją, Bliski Wschód i Afryka	NSS przełoży się na nowe plany oraz znaczne zwiększenie siły i środków wojskowych dla prowadzenia operacji w obu Amerykach
Postrzeganie i rola NATO	Sojusz filarem relacji transatlantyckich, daje USA przewagę nad rywalami, potrzebne 2% PKB na obronność i wzmocnienie wschodniej flanki	5% PKB na obronność jako kryterium dobrych relacji dwustronnych, sprzeciw dla dalszego rozszerzenia NATO	Nowa NSS widzi Sojusz jako obciążenie strategiczne i finansowe dla USA z nierównymi nakładami na obronność
Postrzeganie i rola UE	USA pogłębiają z UE współpracę transatlantycką, służącą ich wspólnym wartościom, interesom i wizji strategicznej	UE jest szkodliwa dla państw narodowych i tożsamości Europejczyków, Europa jest w stanie zapaści i podziałów, a relacje transatlantyckie oznaczają relacje handlowe	Idea Make Europe Great Again wraz z ustępstwami USA wobec Rosji może pogłębić napięcia na ich tle z państwami i strukturami UE

Źródło: Opracowanie PISM, uwaga: z braku miejsca streszczenie i porównanie bez szerzej rozwiniętych cytatów z obu NSS

[O NSS pierwszej administracji Trumpa pisał Marcin Andrzej Piotrowski](#)

Państwa NATO zwiększają zakupy broni z USA dla Ukrainy

Ponad dwie trzecie państw NATO zadeklarowało udział w zakupach amerykańskiego uzbrojenia dla Ukrainy w ramach inicjatywy PURL. Świadczy to o **przejmowaniu przez sojuszników USA większej odpowiedzialności za bezpieczeństwo europejskie**, jak i uwidacznia potrzebę szybszego zwiększenia produkcji zbrojeniowej w Europie.

Podczas spotkania ministrów spraw zagranicznych NATO 3 grudnia br. sekretarz generalny Sojuszu Mark Rutte poinformował, że od sierpnia członkowie NATO wydzielili na inicjatywę PURL ponad 4 mld dol. Rutte ocenił też, że do końca roku uda się osiągnąć cel nabycia uzbrojenia za 5 mld. Na spotkaniu Polska potwierdziła dołączenie do PURL, deklarując, że przeznaczy na zakupy amerykańskiego sprzętu dla Ukrainy 100 mln dol., współfinansując pakiet o łącznej wartości 500 mln dol. z Niemcami i Norwegią. Oba te państwa kontrybuowały już wcześniej do PURL, podobnie jak m.in. Holandia, Kanada, Dania, Finlandia, Szwecja i państwa bałtyckie. Jednocześnie, według szacunków Ruttego, w 2026 r. Ukraina będzie potrzebować wsparcia z PURL rządu 12–15 mld dol. Mechanizm ten powstał po tym, jak administracja Trumpa zaprzestała nieodpłatnego dostarczania Ukrainie uzbrojenia. Jego dalsze dostawy z USA są dla Ukrainy kluczowe ze względu na ograniczone możliwości wsparcia jej przez Europę, co wynika ze zbyt małej skali i zakresu europejskiej produkcji zbrojeniowej. Ukraina szczególnie potrzebuje amunicji do używanych przez nią systemów wytworzonych w USA, jak przeciwlotnicze i przeciwrakietowe wyrzutnie Patriot. O ile PURL jest doraźną odpowiedzią na te problemy, potrzebne są też znaczące inwestycje w zwiększanie produkcji broni w Europie przez firmy lokalne, w tym potencjalnie także we współpracy z USA.

Pierwszy niemiecki zestaw przeciwrakietowy Arrow

3 grudnia br. w bazie Holzdorf uroczystie przekazano do służby w Luftwaffe pierwszy zestaw-wyrzutnię izraelskiego systemu Arrow-3. Od 2030 r. Niemcy będą posiadać trzy takie zestawy z radarami, które **wzmocnią obronę ich terytorium i wschodniej flanki NATO przed nowymi zagrożeniami z Rosji.**

Arrow-3 jest najnowszą wersją systemu dalekiego zasięgu rozwijanego od lat 90. przez Izrael, przy znaczącym wsparciu technologicznym i finansowym USA. Niemcy będą pierwszym jego użytkownikiem po Izraelu, który sprawdził go podczas zwalczania zagrożeń z Iranu i Jemenu podczas dwóch kryzysów w 2024 r. i wojny w czerwcu br. W trakcie tzw. wojny dwunastodniowej Izraela z Iranem system ten wykazał wysoką skuteczność przechwyceń (oficjalnie na poziomie 86%) pocisków balistycznych pośredniego i średniego zasięgu. Jesienią 2023 r. Niemcy i Izrael podpisały wart 4 mld euro kontrakt na dostawę do 2030 r. trzech zestawów Arrow-3 z radarami Super Green Pine. Plan zakupu Arrow Niemcy promowali też w NATO jako część European Sky Shield Initiative (ESSI), zakładającej standaryzację systemów i obniżenie kosztów zakupu przeciw pocisków typu Arrow-3, PAC-3 i IRIS (por. Tabela). Choć ESSI była krytykowana przez Francję jako szkodliwa dla interesów i projektów przemysłu europejskiego, to uzasadnieniem dla niemieckich Arrow są zagrożenia ze strony Rosji oraz niepewność co do przyszłej skali i samej obecności w Europie amerykańskich systemów Aegis SM-3 i THAAD. Rola Arrow-3 w odstraszeniu i obronie NATO wzrośnie wraz z wejściem do arsenału Rosji nowych pocisków pośredniego zasięgu takich jak Oriesznik z głowicami nuklearnymi.

Porównanie warstw obrony przeciwrakietowej i przeciwlotniczej Niemiec

WARSTWA OBRONY	SYSTEM (PRODUCENCI)	MAKSYMALNY ZASIĘG I PUŁAP SYSTEMU	KATEGORIE ZWALCZANYCH ZAGROZEŃ	UWAGI PISM
EGZOATMOSFERYCZNA DALEKIEGO ZASIĘGU	Arrow Weapon System Arrow-3 (IAI - Izrael oraz Boeing i Stark - USA)	Powyżej 2000 km i powyżej 100 km (kosmos)	Pociski balistyczne pośredniego (IRBM) i średniego zasięgu (MRBM), głowice hipersoniczne (HGV i HCM)	Obrona strategiczna dużego obszaru (środkowych i wschodnich Niemiec), analogiczna do amerykańskich Aegis i THAAD
ENDOATMOSFERYCZNA ŚREDNIEGO ZASIĘGU	Patriot PAC-3 MSE (RTX, Lockheed Martin - USA i MBDA - Niemcy)	35-40 km i 15 km	Pociski balistyczne krótkiego zasięgu (SRBM) w fazie terminalnej, pociski manewrujące, samoloty i drony dalekiego zasięgu	Obrona punktowa dla obiektów strategicznych (stolica, lotniska i porty), analogiczny jest francusko-włoski system SAMP-T
NISKA KRÓTKIEGO ZASIĘGU	IRIS-T SLM oraz IRIS-T SLS (Diehl Defence - Niemcy)	40 km i 20 km (SLM) oraz 12 km i 8 km (SLS)	Głowice SRBM w fazie terminalnej, pociski manewrujące, samoloty, śmigłowce i drony	Obrona punktowa (taktyczna) dla sił i sprzętu Bundeswehry, ewentualnie też dla infrastruktury cywilnej

Źródło: opracowanie PISM

[O potencjalnie nowych zagrożeniach rakietowych dla Europy z Rosji pisał Marcin Andrzej Piotrowski](#)

Raport w sprawie ataku nowiczkami w Salisbury obnaża rosyjską strategię hybrydową

Raport Anthony’ego Hughesa z 4 grudnia br., **wskazujący Władimira Putina jako osobę odpowiedzialną za wydanie rozkazu ataku chemicznego przeciwko Siergiejowi Skripalow** w 2018 r. i dokumentujący systemowy charakter rosyjskiej kampanii sabotażowej w Europie, uzasadnia nowe sankcje brytyjskie wobec Rosji.

Raport wskazał, że rosyjskie władze godziły się na ryzyko dla ludności cywilnej związane z użyciem bojowej substancji chemicznej, czego dowodem była przypadkowa śmierć Dawn Sturgess. Dokument podkreślił również systemowy charakter rosyjskiej kampanii hybrydowej, prowadzonej nieprzerwanie od co najmniej 2018 r., a przypuszczalnie dłużej. Podkreśla to konsekwentne używanie w dokumencie historycznej nazwy rosyjskiego wywiadu wojskowego GRU zamiast współczesnej – GU. W reakcji na wnioski z dochodzenia Hughesa rząd brytyjski ogłosił sankcje wobec 11 funkcjonariuszy rosyjskich służb specjalnych odpowiedzialnych za działania hybrydowe. Raport będzie też wpływać na brytyjskie oceny incydentów takich jak zakłócenie lądowania prezydenta Wołodymyra Zełenskiego w Dublinie 4 grudnia br. przez nieoznakowane drony, zwłaszcza ze względu na brak obrony przeciwlotniczej Irlandii i jej faktyczną zależność w tym zakresie od działań brytyjskich. Wnioski raportu przyczynią się również do zacieśnienia brytyjskiej współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa z partnerami europejskimi, w tym z Norwegią na bazie porozumienia z 4 grudnia br. o wspólnym operowaniu fregat Type 26 w obronie akwenu GIUK. Powinny także poskutkować wzmocnieniem koordynacji sankcji wobec Rosji i współpracy kontrwywiadowczej w Europie.

Kluczowe wnioski z raportu Anthony’ego Hughesa ws. ataku chemicznego w Salisbury w 2018 r. i ich implikacje dla współpracy bezpieczeństwa w Europie

OBSZAR	USTALENIA RAPORTU / NOWE FAKTY	ZNACZENIE OPERACYJNE	IMPLIKACJE DLA WSPÓŁPRACY BRYTYJSKO-EUROPEJSKIEJ
Zatwierdzenie ataku	Bezpośrednia odpowiedzialność Putina za użycie gazu bojowego nowiczk	Potwierdzenie państwowego charakteru rosyjskiej agresji	Polityczne ułatwienie koordynacji sankcji i wspólnych reakcji Wielka Brytania - UE
Charakter działań Rosji	Systemowa kampania hybrydowa od 2018 r.	Konieczność ciągłego monitorowania aktywności rosyjskich służb specjalnych (cyberataki, sabotaż, operacje specjalne)	Wzmocnienie współpracy w ramach JEF oraz w relacjach dwustronnych (z Francją, Niemcami, Polską, Norwegią)
Ryzyko dla ludności cywilnej	Rosja świadomie zaakceptowała całkowicie przewidywalne ryzyko dla ludności cywilnej (śmierć Dawn Sturgess)	Podwyższenie priorytetu dla obrony przed bronią masowego rażenia w scenariuszach hybrydowych	Ujednolicenie procedur bezpieczeństwa i wymiany informacji między państwami europejskimi
Nowe brytyjskie sankcje wobec Rosji	Sankcje wobec 11 funkcjonariuszy rosyjskiego wywiadu	Potrzeba wzmocnienia odstraszania Rosji i bardziej zdecydowanych reakcji na działania hybrydowe	Zachęta dla UE do synchronizacji list sankcyjnych z Wielką Brytanią (szczególnie w świetle incydentu w Irlandii)

Źródło: Opracowanie PISM na podstawie *Report into the death of Dawn Sturgess by The Rt Hon Lord Hughes of Ombersley*, December 2025, HC 1525, https://assets.publishing.service.gov.uk/media/6931809d375aee4a15ee8bec/Web_Accessible_E03283426_Project_Orbit.pdf